

[Christmas Møller.]

Statsministers Udtalelser den 15. Oktober under Finanslovdebatten. Den tror jeg ikke, nogen er blevet klogere af, og det kan sikkert heller ikke have været Meningen. Statsministeren gjorde sig det meget mægtigt med disse Udtalelser. De gik saa omtrent ud paa, at da Ordførerne ikke havde sagt noget videre, kunde han bære sig lige saadan ad og ligesom Præsten i Visen om Mallebrok, der ogsaa holdt en Tale, men sagde ingenting.

Statsministeren gjorde i Grunden kun een Undtagelse fra dette Forsæt, men den var til Gengæld god at faa Forstand af — jeg kommer til det om et Øjeblik. Derimod henholdt den højtærede Statsminister sig over for mit Parti væsentligt til et Citat fra vor Landsraadsresolution, men han maa ikke have brugt sin Fattedevne synderligt, thi af dette Citat fremgik det tydeligt og klart, at vi *generelt* var rede til at prøve Samarbejde med Regeringen i de Sager, den kom til Rigsdagen med, og som den selv alvorligt ønskede Samarbejde med os om. Der var ganske vist et Forbehold, men det takkede Statsministeren os jo for, han takkede, fordi han og hans kunde faa Lov til at forhandle med os inden for vore Principers Rammer. Hvis det skulde være Ironi, kunde den højtærede Statsminister have været heldigere. Principper har det jo som Cirkler: de kan skære hinanden; der er Omraader, som de kan have fælles: Og dér ligger Forhandlingsmulighederne, og politiske Partiers Principper kan jo endog, ligesom det sker med Cirkler, falde sammen. F. Eks. er der i Forfatningssagen overhovedet ingen principielle Hindringer for Forhandling; *alle* den danske Rigsdags Partier staar jo principielt paa den lige og almindelige Valgrets Grund.

Vi regner os for jævngode med et hvilket som helst andet Parti i Interesse og Iver for det danske Samfunds Velfærd, og vi repræsenterer denne Velfærd med 300 000 Vælgerstemmer. Vi repræsenterer mere end det. Den nuværende Regerings Politik grunder sig i væsentlige Henseender paa konservative Synspunkter og Ideer, blot at de nok saa meget misbruges som bruges, nok saa meget forfuskes som realiseres. Derpaa er Valutaordningen et slaaende Eksempel. Men det har ikke hindret os i at tilbyde en Forhandling. Vi har jo altid — ogsaa da det kun indbragte os Utak og Spot fra de nuværende Regeringspartier — været Beskyttere af dansk Erhvervsliv, blot i en anderledes fri Aand end den, der har muliggjort det, som nu er sket. Men de siger

jo, at intet vil glæde dem mere, end om de kunde løsne Baandene, og det var derom, vi tilbød Forhandling. Regeringen svarede gennem den højtærede Handelsminister, at om mere Frihed end i Regeringens Forslag kunde der ikke blive Tale — det var Meningen med Ministerens Ord. Det var i Realiteten et Ultimatum: Vil I med, saa hæng paa!

Altsaa, den første store Sag, Regeringen kommer til Rigsdagen med i denne Samling, rækkes os ikke med en aaben Haand, men snarere med en knyttet Næve; det er maaske det, Regeringen kalder Folkefællesskab — vi kalder det Flertalsdiktatur. Og at det optræder med en Livvagt af ministerielle Embedsmænd, stemmer os ikke blidere for den Metode, der her bringes i Anvendelse over for den danske Rigsdag. Vi maa regne med, at som der er sagt A, vil der ogsaa blive sagt B. Vi undrer os maaske nok derover, vi synes, at den nuværende Regering har Udsigt til at faa mere om Ørerne, end den i det lange Løb har Folkemagt til at klare. Men nok herom! Vi tager Vilkaarene, som de bydes, og hvis Regeringen og dens Partier tror, at det med Tiden bliver billigere at faa Samarbejde med os, saa tager den fejl.

Det gælder ikke mindst i Spørgsmaalet om Danmarks Forsvar. Ogsaa om dette Spørgsmaal har vi søgt at bane Vej til en Forhandling, men i sit Svar til Ordførerne — denne *ligeglade* Tale, vil jeg kalde den — afviste den højtærede Statsminister pure min Henstilling om, at Militærlovene toges op til Forhandling imellem Sagkundskab og Politikere, og for at udelukke enhver Misforstaaelse tilføjede han — Sp. 163 —, jeg citerer:

„Der var i sidste Rigsdagssamling Adgang til den Forhandling mellem Sagkundskaben og de politiske Repræsentanter, som det ærede Medlem Hr. Christmas Møller anmoder om; Forhandlingerne fandt Sted, Mulighederne var der, og Mulighederne blev udnyttet.“

Paa mig virkede denne Udtalelse som mindre heldige Løjer med den militære Sagkundskab, der ikke kan tage til Genmæle, og med de Oppositionspartier, for hvem Militærordningen af 1937 blev en saa bitter Skuffelse.

Den højtærede Statsminister talte om Forhandlingsmuligheder, der ikke blot forefandtes, men ogsaa blev udnyttet. Til hvilke Muligheder sigtede Statsministeren og til hvilke Udnyttelser? Det kan ikke være til nogen, der har bibragt Sagkundskaben eller Rigsdagens Opposition eller dens Regeringspartier eller noget tænkende Individ i Befolkningen den Opfattelse, at